

КОЖНЫ ДЗЕНЬ

Куратарскі тэкст для выставы «КОЖНЫ ДЗЕНЬ. МАСТАЦТВА. САЛІДАРНАСЦЬ. СУПРАЦІЎ»

«**Кожны дзень**» — гэта лозунг, які скандуюць пратэстоўцы ў Беларусі, падкрэсліваючы працягласць і рытм супраціву, падтрымліваючы ўпэўненасць, што пратэст працягнецца заўтра, што ён не скончыцца. З пачатку жніўня 2020 года — першых начэй паліцэйскага гвалту і дзён масавай мабілізацыі — гэтае словазлучэнне адбівае тэмпаральнасць барацьбы. У сітуацыі няскончанага і доўгага палітычнага крызісу фраза «Кожны дзень» аб'ядноўвае супольным абяцаннем выходзіць на вуліцы. Запазычаючы гэты лозунг, выстава факусецца на даследаванні салідарнасці, «слабых» тактык супраціву, рэвалюцыйнай паэтыкі, тэхналагічных інфраструктур, механізмаў дзяржаўнага гвалту, эмацыйнага ландшафту, прасторавага і архітэктурнага вымярэнняў пратэсту.

Выстава «Кожны дзень» звяртаецца да тых мастацкіх практык, якія рэзануюць з гісторыяй і сучаснасцю пратэставых рухаў і сеціваў салідарнасці. Эмансіпатарны патэнцыял мастацтва праяўляецца ў разнастайных формах і тэхніках. Мастацтва, прадстаўленае на выставе, даследуе, мадэлюе, тэстуе палітычную рэальнасць або робіцца прамой крытыкай улады і актам нязгоды. Ангажаванасць, уцягнутасць, супрацьпастаўленне сябе афіцыйнай ідэалогіі з'яўляецца прынцыповай пазіцыяй для шмат якіх культурных культурных работнікаў і работніц у Беларусі.

Адбываецца ўшчыльненне сацыяльнай тканіны, і гэта злучана з актывізацыяй салідарнасці, узаемадапамогі, дваровай самаарганізацыі. Яшчэ да прэзідэнцкіх выбараў грамадзянскія супольнасці сталі браць на сябе дзяржаўныя функцыі, дапамагаючы медыкам справіцца з першай хваляй Covid-19. Пасля выбараў шматлікія грамадскія ініцыятывы пачалі ствараць інфраструктуру дапамогі тым, хто быў несправядліва і незаконна звольнены, збіты або арыштаваны. Хваля салідарнасці, падтрымкі і клопату была ўзмоцнена праз ІТ і лічбавыя платформы, краўдсорсінг, грамадзянскую журналістыку. Сучаснае мастацтва — як прафесійная практыка, так і ананімны актывісцкі жэст — дапамаглі стварыць адменную крытычную мову.

Абураныя фальсіфікацыяй выбараў, па ўсёй краіне людзі выйшлі супраць дзяржаўнага гвалту, які прывёў да прававога дэфолту. Пачаўшыся спантанна, рух супраціву застаецца дэцэнтралізаваным. Ён уладкаваны як сетка, як вада, як бясконцы працэс вышывання.

У адрозненне ад тактык акупацыі, масавыя акцыі звязаны з «малекулярным» запаўненнем усёй прасторы. Пры адсутнасці яўных лідараў арганізуюцца жаночыя маршы, маршы пенсіянераў, людзей з інваліднасцю, страйкі рабочых, студэнцкія выступы, ланцугі салідарнасці медыкаў. Фармуецца новая сацыяльная пластыка, якая самаўтвараецца і здымае іерархіі паміж прафесійным мастацтвам і гарадской творчасцю, дзе вулічны выказ можа стаць вастрышым і больш дакладным за мастацкі праект.

Падобна да пратэставага руху, які не мае цэнтру, выстава — на ўзроўні архітэктуры, канцэпцыі і курыравання — не прадугледжвае жорсткай лінейнай структуры. Яе прастора арганізавана праз шэраг канцэптуальных вузлоў, якія праходзяць праз усю выставу і прадстаўляюць дзесяць тэрмінаў гласарыя. Яны ўтвараюць свайго кшталту «гравітацыйныя палі», якія дапамагаюць кантэкстуалізаваць актуальныя мастацкія працэсы, што ўзнікаюць на фоне глыбокага сістэмнага крызісу. Усе працы на выставе злучаны міжсобку сеткай гэтых тэрмінаў. Мабільная і рухомая архітэктура экспазіцыі сугучна дынамічнасці і няскончанасці палітычнай сітуацыі ў краіне.

З'яўляючыся жэстам салідарнасці з рэвалюцыйнымі працэсамі ў Беларусі, выстава ўяўляе зрэд сучаснага мастацтва, якое канструюе і выяўляе пульсацыйныя формы ўзаемадзеяння, супраціву, калектыўнасці і будучыні, якая практыкуецца ўжо сёння — кожны дзень.